

CAPUT II.

DE CAUSA SACRAMENTORUM NOVÆ LEGIS EFFICIENTE MINISTERIALI,
SIVE MINISTRO.

Perutiles æque, ac graves hic controversiæ occurrunt, quæ qualitatem ministrorum attinent; de eorum probitate, fide, intentione; quas nunc ordine pertractabimus.

ARTICULUS I.

QUIS SACRAMENTORUM NOVÆ LEGIS MINISTER SIT?

Præmitto. Lutherus L. de Miss. priv. etiam angelos, bonos et malos posse legitime sacramenta conficere: Calvinus contra in Antidoto Concilii TRID. ad Can. 10. Sess. 7. eos, qui tantum legitime vocati sunt, habere sacramenta ministrandi facultatem, adeo fuetur severe, ut ne quidem urgente necessitate velit competere laicis, præsertim feminis, potestatem conferendi Baptismi.

121. *Dico 1.* Solus homo, ac quidem viator de lege Dei ordinaria, non vero angelus, sive bonus, sive malus, nec anima separata a corpore, minister sacramentorum est.

Prob. Auctoritate S. SCRIPTURÆ, quæ non aliis, quam hominibus, iisque viatoribus datam a Christo facultatem ministrandi, sive conficiendi sacramenta refert. Ad solos enim viatores homines dixit Christus Matth. 28. 19. *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos.* Joan. 20. 22. *Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata.* Luc. 22. 19. *Hoc facite in meam commemorationem.* Ita et Apostolus 1. ad Cor. 4. 1. non alios ministros, quam homines designat: *Sic nos existimet homo ut ministros Christi, et dispensatores mysteriorum Dei.* Ac ad Hebr. 5. 1. *Omnis, inquit, pontifex ex hominibus assumptus pro hominibus constituitur in his, quæ sunt ad Deum, ut offerat dona et sacrificia pro peccatis; qui condolare possit iis, qui ignorant et errant: quoniam et ipse circumdatus est infirmitate.* Hæc soli homini viatori conveniunt.

Et vere hic excludi omnes, qui homines viatores non sunt, insuper ex traditione constat. Superfluum foret, in re obvia et aperta congerere SS. Patrum sententiâs. S. CHRYSOST. hic sufficiat L. 3. de sacerdotio (opp. t. 1. p. 385. B.) inquit: *Qui terram incolunt, in eaque commorant, ad ea, quæ in caelis sunt dispensanda, commissi sunt; potestatemque acceperunt, quam neque angelis, neque archangelis dedit Deus. Neque enim illis dictum est: quæcumque ligaveritis,*

122. *Dices 1º.* Etiam angeli ministrasse sacramenta leguntur, aliæque obisse officia sacerdotum propria; ergo non solus homo viator minister est sacramentorum.

Prob. Ant. Sic NICEPHORO teste L. 11. c. 20. S. AMPHILOCHIUS ab angelis Iconii episcopus consecratus fuit, hancque consecrationem ratam cæteri episcopi habuerunt. Teste CLEMENTE VIII. in Bulla canonizationis S. Agnetis de Monte Politiano, angelus ei sæpius S. Eucharistiam præbuit. Simile factum de S. CATHARINA Senensi, et S. STANISLÂO Kostka Soc. Jesu Viennæ in ædibus hospitis Lutherani infirmo, refert historia. Teste PETRO de Natalibus L. 8. c. 130. et MOLANO, S. Michaelis Basilica ab ipsomet Archangelo consecrata fuit.

R. D. Ant. Leguntur angeli ministrasse, confecisse sacramenta ex concessione divina extraordinaria *Tr.* ordinaria, de qua sola procedit Conclusio N. Posse ex concessione extraordinaria ministrari sacramenta ab angelis, atque animabus beatis separatis a corpore, docet Doctor Angel. 3. p. q. 69. a. 7. ad 2., cumque eo alii; cum in hoc, utpote quod a divino pendet arbitrio, non sit repugnantia. Hinc et inferunt: si quem baptizasset angelus, non esse rebaptizandum, modo constet, fuisse angelum bonum. Nihilominus sacramentum ex jussione divina speciali confectum ab angelo, etsi habeat effectum, quem sacramentum novæ Legis, non tamen esset cum hoc ejusdem rationis; 1º. quia sacramenta, ut sunt de facto instituta, constant rebus et verbis (excepto Matrimonio, cujus tamen aliunde incapaces sunt angeli) formalibus, h. e. vocibus articulatis, ore vitaliter prolatis; sed talia verba non sunt soni ab angelo formati in aere. 2º. Quia de lege ordinaria homo viator minister est, et quidem qui ad sacramenta quinque alia, præter Baptismum et Matrimonium, ministranda specialiter esse consecratus debet.

123. *Dices 2º.* Quidquid potest minister inferior, etiam competit superiori: sed juxta DIONYS. de cœlesti Hier. c. 6. angeli sunt ministri homine superiores, et quidem teste Apostolo ad Hebr. 1. in ministerium missi propter eos, qui hæreditatem capiunt salutis; ergo.

R. D. M. Illud competit etiam superiori in eo genere, in quo est superior C. in alio genere N. Sic D. *min* et N. *Cons.* Angeli sunt ministri superiores homine 1º. quoad naturam; 2º. quoad functiones alias, custodiam et illuminationem hominum, præsertim Ecclesiæ ministrorum, quos singulariter protegunt; non autem quoad potestatem conficiendi sacramenta superiores sunt.

124. *Dices 3º.* Si sacerdos defunctus prodigiöse excitatus rediret ad vitam, esset legitimus sacramenti minister; ergo etiam talis erit sacerdotis beati anima. *Prob. Cons.* Ideo enim primum; quia in sacerdote resuscitato manet idem character: sed hic etiam permanet in anima sacerdotis beati; ergo.

R. C. Ant. N. Cons. Ad prob. R. D. M. Ideo tantum, quia character manet N. simul quia resuscitatus sacerdos est verus homo viator C. Sed hoc ultimum deest animæ sacerdotis beati, separatæ a corpore; at vero ex dictis de lege ordinaria solus homo viator sacramentorum minister a Christo determinatus est.

125. *Dices 4°.* Valor et efficacia sacramentorum non dependet a qualitate ministri, sed a sola Christi institutione; ergo modo hæc servetur, validum erit sacramentum, a quocumque conferatur, sive ab homine, sive angelo, eoque sive bono, sive malo. Deinde, ut Lutherus ait, membra dæmonis, sive peccatores possunt conficere valide sacramenta; ergo et dæmon ipse.

R. *Ad 1um. D. Ant.* Valor sacramentorum non dependet a qualitate accidentali ministri, ut est probitas, status gratiæ C. a qualitate essentiali N. Sed ex dictis de lege ordinaria qualitas hominis viatoris requiritur ad sacramenti confectionem essentialiter, quia Christus sic instituit. *Quoad 2um. N. Cons.* quia peccatores sunt ministri Christi, non quia tales peccatores sunt, sed quia homines viatores; hocque requisivit ad confectionem sacramenti, non vero ministri probitatem, ut plenius patebit ex Art. seq.

126. *Dico II.* Non tamen quilibet viator homo est minister sacramenti cujuslibet. Est de fide, ut constat ex TRID. Sess. 7. Can. 10., ubi damnat Lutheri hac in re doctrinam: *Si quis dixerit, Christianos omnes in verbo, et omnibus sacramentis administrandis habere potestatem, anathema sit.*

. *Ratio* est, quia licet omnis homo viator, ratione utens, etiam hæreticus, paganus, Judæus possit quidem baptizare valide, supposita debita intentione, ut constat ex Decr. EUGENI IV. in concilio FLOR., soli tamen baptizati conficere possunt Sacramentum Matrimonii, reliqua autem a solis ministris ad id specialiter deputatis et consecratis conficiuntur valide, ita ut minister Extremæ Unctionis et Eucharistiæ sit quivis sacerdos; Pœnitentiæ sacerdos jurisdictionem habens; Confirmationis et Ordinis episcopus consecratus; his enim solis a Christo hæc potestas collata est, etsi non ubique cum æquali restrictione; nam etiam sacerdos simplex, ut suo loco dicemus, ex delegatione summi Pontificis conferre potest sacramentum Confirmationis; et juxta multorum sententiam, subdiaconatum et diaconatum; contra in nullo casu, qui non est sacerdos, valide conficere potest sacramenta Eucharistiæ, Pœnitentiæ et Extremæ Unctionis.

Ratio a priori omnium voluntas Christi est, Scriptura et Traditione nobis intimata, quod sic breviter, quantum pro hoc loco satis, ostenditur; nam opportunior de hoc disserendi uberius locus erit, ubi de singulis sacramentis in specie.

1°. Juxta S. Scripturam in Ecclesia diversa officia diversis committuntur, ut non sit schisma in corpore, 1. ad Cor. 12. Hinc in Ecclesia Christus quosdam constituit Apostolos, quosdam Pastores, quosdam Doctores, scilicet *in opus ministerii in ædificationem corporis Christi*, ad Ephes. 4. Neque quisquam hunc honorem sibi sumit, h. e. sumere potest, nisi qui vocatur a Deo tanquam Aaron, ad Hebr. 5. Sed si omnes fideles haberent potestatem ministrandi, conficiendi sacramentum quodlibet, nullum esset inter Ecclesiæ membra discrimen; omnes haberent eundem actum, idem officium; non evitaretur schisma in Christi corpore. Deinde non omnibus fidelibus, sed solis Apostolis dictum fuit Joan. 20. *Quorum remisistis peccata. Matth. 18. Quaecumque solveritis... ligaveritis.*

2°. Ex Traditione, qua constat, nunquam in Ecclesia ad sacramenta ministranda vel conficienda, excepto Baptismo, admissos fuisse alios, præ-

terquam ordinatos et specialiter consecratos. Hinc in Concilio ALEXANDR. invalida declarata fuit Ischyre ordinatio, quia Colluthus qui eum ordinaverat, non fuerat episcopus, ut refert S. ATHAN. Apol. contr. Arian. n. 75. Hinc et OSIUS Cordubensis, ut rursus refert ATHANASIUS Hist. Arian. n. 44., ad Constantium imperatorem dicebat libere: *Ne te immisceas rebus Ecclesiasticis; nec nobis his de rebus præcepta mandes, sed a nobis potius ediscas: Tibi Deus Imperium tradidit, nobis Ecclesiastica concedidit.* Plures Patrum textus vide, ubi de sacramentorum ministris in specie.

127. *Dices 1°.* Textus supra ex S. Scriptura deprompti non loquuntur de potestate, sed solum de hujus potestatis usu; ergo iis non obstantibus possunt homines omnes conficere et ministrare sacramenta.

R. *N. Ant.* Nam Apostolus de eo loquitur, quod Apostoli acceperant a Christo, et Aaron a Deo: sed hi potestatem acceperant; idque confirmat Apost. ad Hebr. 5. exemplo Christi, dicens: *Non semetipsum clarificavit, ut pontifex fieret; sed qui locutus est ad eum: Filius meus es tu, ego hodie genui te.* Sicut ergo Christus non usum tantum accepit a Deo, sed potestatem; ita et alii.

128. *Dices 2°.* Omnes fideles dicuntur sacerdotes; nam 1. Petr. 2. omnes vocantur *genus electum, regale sacerdotium.* Item Christus in ultima cœna ad omnes dixit Luc. 22. *Hoc facite in meam commemorationem;* ergo.

R. *D. Ant.* Dicuntur sacerdotes vere et proprie tales, pari potestate præditi N. improprie, metaphoricè, quatenus offerunt Deo hostias spirituales laudis, bona opera C. Ita S. Petrus seipsum explicat ibid. v. 5. *Ipsi tanquam lapides vivi superædificamini, domus spiritualis, sacerdotium sanctum, offerite spirituales hostias, acceptabiles Deo per Jesum.* Alterum solos respicit Apostolos, quos Christus vult et jubet, ad sui memoriam facere, seu consecrare, ut viderant fecisse ipsum. Verum ne idem bis repetamus, vide, quæ huc porro reduci possent, quibus ex instituto probavimus, Ordinem sacrum hierarchicum ministrorum Ecclesiæ a statu laico penitus jure divino distinctum, cum solutione argumentorum Protestantium Tract. de Sacram. Ordin. Dissert. I. cap. 1. per totum.

ARTICULUS II.

AN AD SACRAMENTI VALOREM REQUIRATUR FIDES MINISTRI?

Controversia hæc gravissime quondam circa an. 256. S. CYPRIANUM Africani, Carthaginis episcopum, FIRMIANUM Cæsariensem, cæterosque Africanos, ac Orientales episcopos colliserat cum S. STEPHANO summo Pontifice. Contendebant illi, Baptismum ab hæretico, vel schismatico collatum (multo magis ab infideli, vel Judæo) nullum esse, ac proinde ita baptizatos, dum ad Ecclesiam Catholicam redeunt, rebaptizandos esse, contra ac volebat S. STEPHANUS S. P. Unde ipsis rebaptizantium nomen adhæsit, etsi non solum Baptismum a ministro hæretico vel schismatico datum; sed et sacramenta